

DBF 094-09

Åbent brev til

Fødevareminister Eva Kjer Hansen

Slotsholmsgade 12, 1216 København K

Miljøminister Troels Lund Poulsen

Højbro Plads 4, 1200 København K

Klima- og energiminister Connie Hedegaard

Stormgade 2 – 6, 1470 København K

Borup den 26. marts 2009

Danmarks Biavlerforening gennemførte i samarbejde med Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet ”Nordic Baltic Bee Research Symposium” og ”Dansk Biavlskonference” i dagene 31. januar – 1. februar 2009 i København.

Der deltog i alt 175 biavlere og forskere fra de nordiske og baltiske lande i arrangementet, som havde sideløbende parallelsessioner på henholdsvis engelsk og dansk.

Til orientering vedlægges programhæftet fra konferencen med program, abstracts og deltagerliste. Ligeledes vedlægges Tidsskrift for Biavl nr. 2, 2009 med artikler og abstracts fra konferencen.

Konferencen blev afsluttet med diskussioner i de to sessioner om behov for fremtidig indsats i forskning, forsøg og uddannelse, set i henholdsvis nationalt og internationalt perspektiv.

Konklusionerne af diskussionerne kan kort resumeres:

I Der er behov for en øget indsats for at sikre diversitet i plantevækst i landbrugslandskabet for at sikre bestøvende insekter tilstrækkeligt fødegrundlag også uden for afgrødernes blomstringstid.

II Klarlæggelse af årsagerne til, at der i Europa er konstateret parallel nedgang i antal og diversitet af bestøvere og nogle plantearter.

III Specifikke undersøgelser af klimaændringernes betydning for samspillet mellem bestøvningskrævende planter og bestøvende insekter bør iværksættes.

Der er indledt et samarbejde mellem Det Biovidenskabelige Fakultet ved KU, Danmarks Biavlerforening og firmaet Bio-Productions med henblik på at søge projektmidler til at belyse aspekter af nogle af disse samspil. Endvidere er det danske netværk, der også rummer Århus Universitet (DJF), under fortsat udbygning.

Dyrkning af genetisk modificerede afgrøder var et varmt emne specielt blandt biavlerne, som er meget usikre på, hvad det vil betyde for biavlen når dyrkning af GM-afgrøder i Danmark bliver en realitet. En dyrkning som allerede er i gang i form af forsøgsmarker. Emnet er aktualiseret på

baggrund af en tysk dom, hvor en biavler blev dømt til at destruere sin honning og flytte sine bifamilier bort fra et område, hvor der blev dyrket ikke-fødevarer-godkendt GM-majs. En dom, som iflg. Fødevarerstyrelsen kan forventes at få samme udfald i Danmark. Det var et gennemgående krav fra konferencens deltagere, at dyrkning af GM-afgrøder – herunder også forsøgsmarker med GM-planter – offentliggøres i god tid og på et samlet og overskueligt kort (f.eks. på www.gmomark.pdir.dk).

Der var en klar tilslutning til de holdninger, som tidligere er udtrykt af Danmarks Biavlerforening:

1. **GM-afgrøder må ikke skade bierne eller andre bestøvende insekter.** Værdien af insektbestøvningen er langt større end den potentielle merværdi af dyrkning af GM-afgrøder. Dette bør inddrages i vurderingen af fremtidige tilladelser til dyrkning af GM-afgrøder.
2. **Dyrkning af GM-afgrøder må ikke skade biavl.** Honningbier er langt de vigtigste bestøvende insekter i Danmark. Men honningbier kan ikke mere trives uden biavlere, der skal sikres mulighed for at høste et udbytte af biavl.
3. **De berørte biavlere skal have fuld kompensation for alle tab,** såfremt der sker skader på biavlere som følge af dyrkning af GM-afgrøder.
4. **Der er et generelt ønske om flere undersøgelser** af GM-planter indvirkning på honningbier.

I Sverige er der oprettet en gruppe, som nøje skal klarlægge problemstillingerne omkring GM-planter og honningbier. De baltiske biavlerforeninger arbejder aktivt på at holde deres lande GM fri. I Litauen arbejder man på at GM-planter ikke må sås indenfor 5 km radius af eksisterende bigårde. Altså det omvendte af situationen i dag, hvor bigården skal flyttes (jf. den tyske dom).

Der var på konferencen enighed om, at de nuværende GM-planter tilsyneladende ikke påvirker honningbierne, men hvad med fremtidens GM-planter? I USA ser man det som værende meget vigtigt at denne diskussion fortsætter, og at der findes holdbare løsninger.

5. **Der bør indføres regler, som sikrer sameksistens mellem dyrkning af GM-afgrøder og biavl.** Blandt andet bør informationspligten udvides, så den ikke kun omhandler dyrkere af nabomarker, men også inkluderer biavlere.
6. **Generelt bør lovgivningen ændres** således at ikke kun dyrkeren af GM-afgrøder tilgodeses i langt højere grad end andre. Der eksisterer ingen mulighed for at kunne opponere mod dyrkning af GM-afgrøder. I princippet betyder den nuværende situation, at biavlere som ønsker at producere honning uden indhold af GM-pollen må opgive at drive biavl i et stort område, hvis en landmand ønsker at dyrke GM-afgrøder i nærheden af biavlerens bigård. Dette forhold vil true mulighederne for at drive biavl i Danmark, og derved også true bestøvningen af både kulturplanter og vilde planter.

Det skal ikke være tilladt at godkende GM-planter med mindre de får status af at være fødevarer-godkendte. Inden for biavlsbranchen er der meget stor nervøsitet for, at forbrugere vil

undlade at købe produkter fra biavlen, med mindre biavleren kan dokumentere, at de er fri for GMO.

Endelig blev der udtalt behov for yderligere forskning, udvikling og uddannelse:

a. **Grundlæggende forskning i insektpatogener og deres virulens** samt anvendt forskning i avl af bier med tolerance mod skadegørere.

b. **Praktiske afprøvninger af metoder til bekæmpelse af skadegørere hos honningbier.**

c. **Uddannelse og information til biavlere** for at sikre tilpasning af materiel og metoder til ændringer i klima- og trækforhold.

d. **Undersøgelser af betydningen af forskydninger i planters og bestoveres fremkomst om foråret.**

Der er et ønske om, at der skal være en balance mellem videnskabeligt arbejde, støtte til biavlerforeningerne og uddannelse af biavlere. Her vil det forstærkede danske netværk og dets internationale ophæng være en styrke til prioritering.

Honningafsætning er i disse år et meget stort problem, hvorfor der skal sættes fokus på markedsføring af honning. For at branchen skal kunne overleve, er det nødvendigt, at honning som fødevarer får ændret sin status hos forbrugeren. Derfor er det også vigtigt, at der laves videnskabeligt arbejde omkring de positive effekter ved honning.

Med venlig hilsen

Bjarne Sørensen
Formand for Danmarks Biavlerforening

Brevet offentliggøres fredag 27.3.2009 på Danmarks Biavlerforenings hjemmeside www.biavl.dk og i Tidsskrift for Biavl nr. 4 i april.